Brassó, 1891. VII. évfolyam, 75-ik szám. Csütörtök, deczember 31.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 0 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések dija:
4 hasábos gármond-str vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszörf hirdetéaeknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdij fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér dijai előrefizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések dijai.

Előfizetési felhivás

Lapunk a közellevő 1892. évben VIII. évfolyamába lép. Hogy mennyire feleltünk meg hivatásunknak, hogy mily szolgálatot tettünk hazánknak, azt a n. é. olvasó közönségre bizzuk megitélni. Hogy azonban mily áldozatok árán tartjuk fenn lapunkat, azt mi tudjuk és mi érezzük. A n. é. olvasó közönség ezt nem érzi, de mindenesetre tudja. Tudja ezt azon egyszerü okból, mert hazánkban a mi lapunk speciális viszonyok között él. A mi lapunk az egyedüli az országban, mely egy az ország végvidékén lévő 2 nemzetiség közé ékelt városban kell, hogy magát fenntartsa, Szóval, elismert tény és elvitázhatlan, hogy missziót teljesit lapunk. És ezen hazafias misszió teljesitésében lapunknak erős anyagi harczot kell vivnia. Mi azonban nem csüggedtünk el máig és nem fogunk elcsüggedni ezentul sem. Szolgálni akarjuk hazánkat, terjeszteni akarjuk az állameszmét és fentartani akarjuk a békés egyetértést a velünk együtt élő nemzetiségek között. — A n. érdemü közönség el fogja ismerni, hogy lapunk változatos tartalom tekintetében a vidéki lapok bármelyikével lépést tart, a nemzetiségi kérdéssel nyugodtan és tárgyilagosan foglalkozunk, a megyei és városi életet figyelemmel kisérjük, az egyesek és társulatok jogos igényeinek lapunkban tért adunk, a zász és román lapok tartalmát az olvasóközönséggel szemle alakjában közöljük és főleg „román lapszemle“ rovatunk szakértő tollal irva, speciális fontossággal bir és irányadóul szolgál a fővárosi sajtónak. Eredeti és gyors hireink Romániából, összeköttetéseink Fogarasmegyében és számos munkatársaink e város és megye intelligentiája sorából bő anyagot szolgáltatnak lapunknak Eredeti tárczáink pedig feltünést keltenek.

Az év végeztével tehát mi is megujitjuk előfizetési felhivásunkat és felkérjük a n. érdemü közönséget, az anyagi támogatást lapunktól meg nem vonni. A vidéki t. előfizetőink részére postautalványokat csatolunk és kérjük az előfizetési dijakat beküldeni. Azokat pedig, kiket még nem tisztelhetünk előfizetőink között, szintén felkérjük lapunkat támogatni és arra előfizetni.

Kiváló tisztelettel

A szerkesztöség s kiadóhivatal.

Támadás, vagy védelem?

Mint a rossz gyerekek, kik kicsapongó pajkosságukban valami nagyobb bajt okozták s azután azon vitatkoztak maguk közt, hogy ki a baj okozója és ki „kezdette“: ugy kiáltották oda a parlamenti ellenzéki pártok unisono a szabadelvü pártnak, mikor itt volt a feloszlatás veszedelme, hogy megszabaditsák a saját lelkiismeretüket hibás voltuk tudatától: „ti vagytok az oka, nem mi, mert ti kezdtétek.“ Bármily dőre legyen is a saját bünnek másra tolása, kritikus időkben, milyen a választási mozgalom, alaposan meg kell czáfolni az ily vádaskodást.

Tény, hogy az egyetlen indok, mely a kabinetet az országgyülés feloszlatására inditotta, az ideje előtt megindult választási mozgalom volt. A közvéleményben mesterséges uton oly izgatottságot keltettek, mintha a parlament közel lett volna törvényes megbizatási időtartamának természetes megszünéséhez.

Ily körülmények közt többé gondolni sem lehetett a parlamenti apparátus rendszeres müködésére. Ha az országban a pártharcz hullámai hánykolódnak, a viharos nyugtalanságból a törvényhozó testületnek is kijut a rész.

A tikkasztó levegő benyomul a parlament termébe is, pedig a vihar mindig hevesebben tombol a magaslatokon, mint az alacsonyan fekvő helyeken. A kormány tehát elhatározta, hogy az országgyülés feloszlatását ajánlja a koronának. Sok szempontból kinálkozott ez a rendszabály s az elfogulatlan politikai itélet, tekintettel a politikai tényállásra, egy pillanatig sem fog késlekedni annak beismerésével, hogy ama rendszabály alkalmazása az adott viszonyok közt nemcsak megengedve, de parancsolva volt.

Az ellenzéknek természetesen joga van, minden kormányiutézkedést kritizálni. Ez nemcsak joga, hanem hivatása is, és ha ennek gyakorlása közben betartja az okos és tisztességes határokat, senki sem tehet ellene kifogást. De a mit a jelen esetben véghezvitt az ellenzék, az messze tulmegy a megengedhető határokon; szemére merte vetni a szabadelvü pártnak, hogy ez inditotta meg az időelőtti választási mozgalmakat. Igen, s e mellett egyenesen rámutatott arra a körülményre, hogy a főváros belvárosi kerületében a kormánypárt részéről állittatott fel az első formális jelölés.

Egészen eltekintve attól, hogy ez az „et tu quoque“ mintája szerint való érvelés minden körülmények közt izléstelenség: a vád egy durva valótlanságot is képez. A szabadelvü párt elnöke a főváros negyedik kerületében dr. Kautz Gyula Ez az ember az ország közéletében magas, általános tisztelt állást foglal el. Ő az osztrák-magyar bank alkormányzója, tagja a főrendiháznak, fényes hirü tudós és oly politikai jellem, kitől még ellenei sem tagadhatják meg a tiszteletet. És ennek az embernek, a ki a pártharcztól oly távol áll, eszébe jutna, időszerütlen kezdeményező lépés által meginditani a választási mozgalmakat s ezzel egy időelőtti izgalom örvényébe lóditani az országot? Ennek ellene küzd az okosság s a ki igazságos akar lenni, annak be kell ismernie, hogy az ellenzék részéről emelt eme gyanusitás teljesen hijával van az alanyi jogosultságnak. De a tárgyi jogosultságot véve is, feltétlenül alaptalan a vád. Mikor történt a jelölés Budapesten a belvárosban? Alig egy héttel ezelőtt. Azonban megelőzték azt a korteskedések Jászberényben, Kolozsvárott, Miskolczon, stb.; a választási manifesztumok közzététele a szélsőbal két frakcziója részéről és számos hasonló ellenzéki intézkedés, melyek által ugyanis az országban mindenütt megindittattak az előkészületek a választási harczra.

Az ellenzék tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényhozói munkálat, legyenek bármily sürgős természetüek, el kellett volna hanyagolni a választási akczió kedvéért, jóllehet az utóbbi a dolgok természetes folyása mellett egyelőre még nélkülözte az aktuális jelentőséget. Ekkor a szabadelvü pártnak sem volt szabad többé ölbe tett kezekkel maradni. Mert előnyt engedni az ellenzéknek a választási harczra való előkészületekben, a

TÁRCZA.

Hogyan lettem tanitóvá.

(Egy tanitó önéletrajza.)

A „Brassó“ eredeti tárczája. —

(Folytatás és vége.)

Elhatároztam ekkor magamban, hogy a fővárosba megyek, s miután szomoru, halovány arczom, komoly tekintetem csak szakembereknek imponál, beállok egy temetkezési vállalathoz. Kaptam is csakhamar alkalmazást szerény fizetéssel, ugyanis a halotti jelentések kihordásával lettem megbizva. Nem is volt egy ideig rossz dolgom, de a balsors itt is utamba akadt. Egy izben temetés alkalmával a gyászoló árvák könnye annyira meginditott, hogy sirógörcsöket kaptam s ez idő óta, valahányszor halotti jelentést kellett valamely házba vinnem, hangos sirásra fakadtam a küszöb előtt, mire nagy népcsődület támadt az utczán; a rendőrség csititása mit sem használt, siró görcseim annyira elfogtak, hogy kórházba kellett vitetnem magam, hol hetekig feküdtem. Főnököm azt hivén, hogy szivességet tesz nekem, kinyomatta halotti jelentésemet és egy halotti gyászkocsit bocsájtott rendelkezésemre. Én azonban felgyógyultam, a min főnököm szörnyen boszszankodott, mert a betegápolási költségeket meg kellett fizetnie.

A kórházból kijövet egyenesen a tanitóképezdébe siettem, a hol — ugy hallottam — ingyen kap az ember kosztot, kvártélyt, sőt ha tanulni akar, még ösztöndijat is. A népszinház előtt egy hordárt megkérdeztem, merre van a praeparandia.

A hordár elvezetett a Bodzafa-utczába, hol egy szép piros téglás épületre mutatott. Dobogó szivvel léptem az igazgató első emeleti szobájába. Az igazgató nyájasan fogadott s bevezetett a tanári vizsgaterembe s barátságosan felkért a felvételi vizsga letételére. Három órán át izzadtam, de azért az egyes tantárgyakból jó sikerrel tettem le a vizsgát. Csak a nyelvtanból kaptam „elégséges“ osztályzatot. A tanár ur ugyanis felszólitott, hogy mondjak egy segédigét; az eszmetársitás törvényénél fogva eszembe jutott pipirpótyi nevelőanyám s a fogas kérdésre azt feleltem: bába. Az igazgató a hasát fogta nevettében, a tanári kar pedig kórusban elkezdett kaczagni, hogy az iskolaszolga ijedten futott a szobába, kezében egy dézsa vizzel. Az orczámról a verejték csergedezett, de azért megkönnyebbült szivvel vettem tudomásul az igazgató kijelentését, hogy a vizsga elég jól sikerült. Az osztálytanár hozzám fordulva, arra kért, hogy sziveskedjek felfáradni a második emeletre.

— Minek? — kérdém remegve a gondolattól, hogy még egy nyelvtani kurának leszek alávetve.

— Hát hogy a rabbi-szemináriumban a Talmud tárából és héber tantárgyakból tegyen vizsgálatot, volt a válasz.

E kijelentésre olyan ijedség fogott el, hogy kicsi hija, hogy ujból elő nem fogtak siró görcseim.

Én, Pechmayer Tóbiás, róm. katholikus létemre vizsgát tenni a Talmud tárából! Egyszerre egy szörnyü gondolat villant meg agyamban. Oh, én oktondi! hisz ez a zsidó tanitó-képezde.

A tanár urak nem vették észre zavaromat, mert az igazgató ajtót nyitva maga előtt, gyöngéden tolt félre s felczammogott az első emeletre, én pedig keresztet vetve magamra, négyesével ugrottam le a lépcsőkön s ugy szaladtam végig a Bodzafa-utczán, mintha kergettek volna. Egy lovas rendőr utánam vágtatott s azzal fenyegetett, hogy lelő, ha meg nem állok.

Megálltam. Igazoló iratokat kért tőlem. Ekkor jutott eszembe, hogy bizonyitványaim s minden irományaim a képezdében maradtak. Nem volt mást tenni: vagy visszamenni a képezdébe rendőri fedezet mellett, vagy pedig a kóterbe masirozni.

Nem volt vesztegetni való időm, mert nagy népcsődület támadt az utczán. Egy mentő gondolatom támadt. Eszembe jutott, hogy a zsebemben van a saját nevemre szóló halotti jelentés, melyet a temetkezési vállalat főnöke sulyos betegségem alatt nyomatott. Kivettem zsebemből s átadtam igazolásul a rendőrnek, előbb illedelmesen bemutatván neki magamat. Nagy zavaromban eszembe se jutott, milyen bolondságot követtem el. A rendőr bizonyosnak tartva, hogy bolonddal van dolga, szóba sem akart állni velem, hanem a Rókus kórház megfigyelő osztályába vitetett. Innen azonban régi ismeretségem révén, másnap kibocsátottak, mire föltettem magamban, hogy beiratkozom a budai állami praeparandiába. Miután itt a felvételi vizsgán valahogy tulestem, elértem vágyaim netovábbját s boldognak éreztem magamat, a mennyire egy Pechmayer Tóbiás boldognak érezheti magát. Tanultam szorgalmasan, abban a reményben, hogy három év alatt okleveles tanitó leszek.

Az első évben a nyelvtanból megbuktam. A nyelvtanár ugyanis azt parancsolta,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szabadelvü párt részéről egyértelmü lenne az önkénytes lemondással a teljes győzelemről. Ezért határozta el magát a szabadelvü párt a főváros belvárosi kerületében, hogy végre belép a küzdelembe; ezért ragadta meg a szabadelvü eszmék zászlóját dr. Kautz Gyula, hogy kibontsa azt az ország első választókerületében s ez által az egész országban hasonló cselekvésre buzditsa ama zászló hiveit. De mindez csak azután történt, miután a legkülönfélébb ellenzéki kihivások, szó nélkül eltürettek.

A szabadelvü lobogó a belvárosban nem volt támadó lépés, mely felidézte a harczot, hanem csak önvédelemnek, a támadás visszaverésének ténye, melyet a szabadelvü pártnak nem volt szabad tovább halasztania érdekeinek érzékeny kárositása nélkül.

A választások Erdélyben.

(Egy beavatott erdélyitől.)

A mennyire az előjelekből itélni lehet, aligha fognak a választási mozgalmak valahol az országban nagyobb hullámokat fölverni, mint Erdélyben, hol soha az ellenzék oly nagy akcziót nem fejtett ki, mint ez alkalommal készül, midőn biztos forrásból meritett értesülésem szerint egyik ellenzéki párt csaknem minden kerületben fog jelöltet állitani, csakhogy mindenütt erősen lekösse a kormánypártiakat.

Eddig ugyanis az volt szokásban Erdélyben, hogy egy megye választói kölcsönösen támogatták egymást és a hol biztos, vagy pláné egyhangu választás volt, onnan a kormánypárt főemberei segiteni mentek a nehezebb küzdelmek szinhelyére.

Ezt akarja az ellenzék megakadályozni.

Nagyobb küzdelem lesz Kolozs-, Maros-Torda-, Udvarhely-, Csik-, Háromszék- és Kis-Küküllőmegyékben.

Kolozsvárt Sigmond Dezső ellen lép föl dr. Groisz Gusztáv egyetemi tanár, ugy, hogy ott erős küzdelem várható. — Hegedüs Sándor választása sem fog oly könnyen menni, mert komoly ellenjelöltje lesz, valószinüleg vagy az egyetem köréből, vagy egy népszerü erdélyi főur személyében.

Kolozsmegyében még a bánffy-hunyadi kerületben lesz erős küzdelem, a hol Somborg Lajos megválasztása igen kétes.

Maros-Tordamegyében lesz a nemzeti párt főtábora. Itt minden kerületben állit ellenjelöltet, bár Maros-Vásárhelyen magában épenséggel nem lehet kilátása győzelemre, — ott Lukács Béla államtitkár ismét tulnyomó többséggel lesz megválasztva és Boncza Miklós is elég erősen áll.

Udvarhelymegyében nagy változások lesznek. — Egyedül Tibád Antal fogja megtarthatni eddigi kerületét — bár ott is lesz nemzeti párti ellenjelölt — a többi kerületben változás lesz.

Bartha Miklós nem is fog föllépni Oklándon, a hol ifj. Dániel Gábor megválasztása bizonyos. — Ellenben az ő eddigi kerületében — Udvarhely városában — László Mihálynak vannak igen alapos kilátásai és több mint valószinü, hogy ott meg is lesz választva, — mig Oláhfalu, — bár értesülésem szerint ott személyre nézve nem történt még megállapodás — föltétlenül szabadelvü párti jelöltet választ.

A ki egészen elesik, az Szentkirályi Árpád lesz, kivel szemben Ugron Gábor vagy Bartha Miklós lép föl. Ez attól függ, hogy Ugron elég erősen áll-e Kecskeméten, vagy esetleg más kerületben? Ez esetben a székely-keresztúri kerület minden valószinüség szerint Bartha Miklósé, — mert itt az Ugron-párt győzelme igen valószinü.

Csikmegyében a nemzeti párt még jelöltet sem fog állitani, hanem átengedi a küzdteret az Ugron-pártnak, melynek szervezését Györffy Gyula eszközli, a kit csiki atyafiai nagyon szeretnek.

Hogy kiket léptetnek itt föl, arról nem lehet még semmit sem hallani.

Háromszékmegyében küzdelem lesz Bereczken, hol Neumann Armin ellen ismét Lyka Döme fog föllépni; — az orbai kerületben, hol báró Szentkereszty Bélának a kerület volt képviselője, Kovács Károly ügyvéddel (nemzeti) kell majd megküzdenie; Kézdi-Vásárhelyen, hol Benkő Sándornak ismét Ugron-párti ellenjelöltje lesz és Ilyefalván, hol Nagy János nyug. miniszteri tanácsost emlegetik szabadelvü programmal.

Lesz itt még nemzeti jelölt Sepsi-Szent-György városában is, — csakhogy nem veszélyes — a hol t. i. Beksics Gusztávot akarja megijeszteni Geréb János ottani ügyvéd.

Háromszékmegyében különben nem sokra fog menni egyetlen ellenzéki párt sem; ott Potsa József főispánnak oly népszerüsége van a lakosság minden rétegében, hogy már csak az ő személyeért sem szavaz másra, mint az ő jelöltjeire. — Nincs is talán egész Erdélyben főispán, kinek személye ugy összeforrt volna a megye lakosságával mint az övé.

Kis-Küküllőmegyében mindenekelőtt Balavásáron lesz küzdelem, hol gróf Bethlen Gáborral szemben szabadelvü programmal fog föllépni Kabos Ede szolgabiró.

Nem kisebb lesz a harcz Erzsébetvároson, a hol az eddigi szabadelvü Dániel Márton magával szemben fogja találni Issekutz Viktor dr. ottani örmény ügyvédet (nemzeti), a ki azért veszélyes ellenfél, mert a városban minden második harmadik választó rokona, atyafia.

Hir szerint Horváth Gyula is ebben a megyében akar föllépni, szintén nemzeti programmal — a melylyel keres még kerületet gróf Bethlen Gergely is, a ki az utolsó választáskor Háromszékmegyében próbálkozott balsikerrel.

Torda-Aranyosmegye is kap egy uj jelöltet a fiatal gróf Bethlen Bálint személyében (Kállay Béni só ora), a ki Ugron-párti programmal lép föl.

Más vidékekről — kivéve a szászokat és oláhokat, kikről alább szólok — nem hallani még semmit. Annyi azonban bizonyos, hogy a deczember 12-diki kolozsvári pártértekezleten a két ellenzéki párt kimondotta határozatilag, hogy különösen a szabadelvü pártnak azon erdélyi képviselői ellen fog küzdeni, kik nem erdélyiek és ide csak importáltattak.

Majd megválik, mi lesz az eredménye?

A szászok és oláhok is mozognak.

Fogarasmegyében Bausznern főispán hazafias, magyar szellemü müködése maga ellen zuditotta az oláhokat, kik most a választásokra erősen készülnek. De hogy kit és mit akarnak, talán ők maguk se tudják.

A szászok között kevés személyi változás lesz. Annál több elvi.

Nagy-Disznód ismét Steinacker Ödönt akarja, a mit persze ez is akar. Megállapodás még nem történt, mert nem szeretnék Salmen bárót sem megbántani

Brassómegyében Zay Adolf a városból a vidékre fog menni, mig Filtsch József sorsa fölött még nem történt döntés.

Ugy hallszik, hogy Brassó város egyik kerületében (a hol most Zay van) gróf Bethlen András minisztert akarják megválasztani, a ki most Szász Hermányt képviseli.

Valószinü, hogy Brassómegye ez alkalommal még egy magyar képviselőt nyer, — a mi Maurer Mihály főispán érdeme lenne.

Ez még bizonytalan ugyan, az azonban bizonyos, hogy a szász néppárt föl fogja szólitani képviselőit a szabadelvü pártba való belépésre — a mi nem lesz kötelező, — mig ezzel szemben kötelezőleg fogja kimondani, hogy szász képviselő nem tartozhatik a nemzeti párthoz. (Mi mindezekről nem tudunk semmit. Szerk.)

A választási mozgalmak szerte Erdélyben erősen megindultak.

„P. H.“

Óvodáink érdekében.

A minden humánus ügyért áldozatra kész brassói prot. nőegylet az Emke egylet brassói választmányának megkeresésére azonnal késznek nyilatkozott arra, hogy a brassói két magyar óvoda javára 1892. január hó 5-én, kedden a központi No. 1 szálloda nagytermében jótékonyczélu előadást fog rendezni. A szükséges intézkedéseket már meg is tette a nevezett nőegylet.

Hogy mi inditja arra az Emke helybeli választmányát, miszerint az óvodák fentartása érdekében a brassói protestáns és róm. kath. nőegyletek támogatását igénybe venni bátorkodik, elmondjuk ezt őszintén és leplezetlenül Brassó város magyarsága előtt.

A két óvoda évi fentartása, házbér, személyi járandóság és dologi kiadásokra évente 1600 forintba kerül. Ezen kiadás fedezésére alapul szolgálnak 1. Az Emke pénztárából 400 frt, a közokt. miniszteriumtól 400 frt, az országos óvoda egylettől 100 frt, és a két óvoda tandijából évi 300 frt. Összesen évi 1200 frt. De megjegyzem, hogy az orsz. kisdedóvó egylet 100 frt segélye nem bizonyos. E szerint a bizonyos évi bevétel csakis 1100 frt. Ezen bevétellel szemben áll 1600 frt évi kiadás, azaz minden évben 500 frtot kell fedezni, hogy az oly szép sikerrel müködő óvodáinkat fentarthassuk.

Az óvodai tandijt havi 50 krnál a mostani mostoha viszonyok között fennebb nem emelhetjük, mert ellenesetben utját vágnók annak, hogy a szülék ilyen szép számmal küldjék gyermekeiket óvodáinkba, a mint most teszik.

A mostani szerény 50 kros havi tandij mellett is a tandijt nem fizetők száma rendesen a létszám egy harmadát teszi ki, pl. 30 gyermek közül tandijt fizet 20 és nem fizet 10. Azonban még a tandijt fizetők szülei is találnak okot-módot arra, hogy a tandijfizetés kötelezettsége alól magukat kivonják és igy a létszám felét kell tandijfizetőknek tekintenünk, a másik felét pedig legalább nem pontos fizetőknek. Igaz az is, hogy mig pl. a brassói állami elemi iskolákban az egész évi tandij 10 hónapra csak 2 frt. a beiratási dij 25 kr, addig ugyanazon apa, ha óvodába járó gyermeke is van, ezért egy tanévre 11 hónapra 5 frt 50 krt és 20 kr beiratási dijt s igy összesen 5 frt 75 krt fizet. Belátjuk, hogy ez kissé sok, de az évi nagy kiadás miatt a tandij alábbszállitása teljesen lehetetlen. Egészen más volna az eset, ha a mi óvodáinknak is akadna egy-egy maecenása, a ki nagylelkü adományával ezen magyar óvodák jövőjét biztositná. Ilyen jótevővel azonban még nem dicsekedhetünk. Az eddig tett két alapitvány, u. m. Bethlen A. gróf miniszter uré és Nagy István kedves honfitársunké még korántsem elégségesek arra, hogy óvodáink fentartásának terheit vállainkról levegyék. Ilyen helyzetben, a midőn magyar óvodáinkat minden áron fentartani a leghazafiasabb kötelességünk, nem marad más ut és mód az évi hiány pótlására, mint a brassói magyarság áldozatkészsége és a prot. nőegylet eléggé meg nem hálálható szivessége. Midőn tehát a prot. nőegylet ezen jótékony előadására a t. cz. közönség becses figyelmét felhivjuk és annak tömeges pártolását a legmelegebben ajánlani bátorkodunk, teszszük ezt azon szempontból, hogy a brassói magyar óvodák ügye felül áll minden felekezetiségen, mint tisztán hazafias, nemzeti és humánus ügy.

Az óvodákra s ezekben a jövő magyar nemzedék ügyére áldozzuk azt a csekély belépti dijat de nagy szolgálatot teszünk vele saját magunknak, mert ezen czélokról elmondhatja a brassói magyarság, hogy azok az ő sajátja, hogy azokat az ő ártatlan gyermekei veszik igénybe legelső sorban. Aztán gondoljunk azon szegény véreinkre, kik nem képesek a tandijt megfizetni, de oly készséggel küldik gyermekeiket az óvodákba, hogy ott a szellemi és erkölcsi kincsek, valamint a testi fejlődés alapjait megszerezhessék. Az ilyen szegény gyermekekből válhat még idővel a kedves magyar hazának egy-egy derék honpolgára s honleánya. „Az arany is porban terem“, mondja egyik székely költő.

Jelenjünk meg tehát tömegesen 1892. január hó 5 én a prot. nőegylet által a brassói magyar óvodák javára adandó jótékony előadáson. Mutassuk meg, hogy szivünkön hordozzuk a legszebb nemzeti ügyet, a kisdedek nevelését.

Olyan humánus és nemzeti érdeke ez Brassó város magyarságának, melyet mindannyian szivünkön kell hogy hordozzunk.

Koós Ferencz,
kir. tan. tanf., mint az
óvoda felügy. biz. eln.

Brennerberg Irén hangversenye.

Brennerberg Irén kisasszony, ki az utóbbi időben müvészetével Budapesten s Bécsben oly méltó feltünést keltett, kedden rendezte Binder s Lassel tanár urak közremüködésével a „Central“ termében hangversenyét.

Mióta a művésznőt utoljára hallottuk, szép tehetsége még inkább megizmosodott. Technikája, mely már tavaly is elérte a müvészi szinvonalat, még biztosabb lett, felfogása pedig már annyira megérlelődött, hogy őt a legmagasabb müvészi feladatok megoldására képesiti. Ilyennek kell tekintenünk Beethowen hangversenyének előadását, mely ép anynyira technikai nehézségénél, mint transcendentális tartalmánál fogva a hegedümüvészet netovábbját képezi.

Igen helyesen tette a kisasszony, hogy az eredetileg tervbe vett első rész helyett a teljes münek élvezetében részesitett.

Nehéz volna eldönteni, hogy a három rész közül, melyikben ragyogtatta legfényesebben müvészetét: a Beethowen legideálisabb inspirátióihoz méltán sorakozó első részben, a Hellmesberger-féle kadenziával, melyben az első tétel thémái és motivumai mesterileg csomóba füzettek, vagy a mély érzelmü adagióban, vagy a finálében. Igen jó választás volt a müsorba Saint-Saëns hamisitatlan franczia esprit-ben s dallamokban gazdag Rondo capriccioso-t felvenni. Brennerberg Irén sajátos müvészi egyéniségének e darab különösen megfelel és a nagy közönség felfogásához is e szerzemény legközelebb áll. Hasonló tetszésre találtak a Brahms Joachim-féle, „Magyar tánczok“.

Binder Jenő ur három dallal szerepelt a müsoron. Az általa választott darabok (Schumann Klára egy dala, Rubinsteintől „Es war ein alter König“ és Schumann „Szegény Péter-“e) finom izléséről tesznek tanubiunyságot; mig átgondolt előadása e szerzemények költői tartalmát is szerencsésen érvényre emelte. — E magas szinvonalon mozgó hangversenyen azonban egyet sajnálattal nélkülöztünk: a zenekar kiséretet, mely egyes számoknál, mint pl. a Beethowen hangversenyénél a solo hegedühöz nem puszta keret csupán, hanem valódi symphoniai fontossággal bir. Tudjuk, hogy e hiányról a müvésznő mit sem tehet, hanem ezt igy a körülmények, a városi karnagy betegsége s a zenekar elfoglaltsága a szinházban, hozták magukkal. Legyen szabad azonban reménylenünk, hogy a legközelebb tartandó phylharmoniai hangversenyen Brennerberg kisasszony esetleg ujra részesit játéka élvezetében, s akkor művészete megtalálja a hozzá méltó keretet is. Örömmel fogjuk akkor is ismételten Beethowen hangversenyét meghallgatni.

Az összes számokat Lassel Rudolf ur kifogástalan tökélylyel kisérte. A Hedwig raktárából való, különben jeles zongora a rendesnél jóval magasabb hangolásával az első hegedü számnak egy, az eredetitől egészen elütő jelleget adott; ugyanazon hangszer mellett énekelte Binder ur is, ugyis magasan fekvő dalait: kellemetlen meglepetés, melyből csak terjedelmes hangja segitette ki. A hangverseny második felében azután egy rendesen hangolt hangszert használtak.

Jellemzésül fel kell emlitenünk, hogy Brennerberg Irénnek annyira sikerült müvészetével a nagyszámu közönséget elbájolni, hogy az a hangverseny végeztével még helyén maradt s nem tágitott, mig a müvésznő szeretetreméltóan a müsort egy számmal meg nem toldta.

Nyilvános számadás.

A türkösi róm. kath. egyházi dalárda tagjai által folyó évi október hó 31-én, a róm. kath. templom javára rendezett szini előadás és tánczvigalom bevételei és kiadásairól:

Bevétel: 36 db I ső helyi jegy árából á 70 kr. 25 frt 20 kr. 73 drb. II-ik helyi jegy árából á 50 kr, 36 frt 50 kr. 32 drb álló-jegy árából á 40 kr, 12 frt 80 kr. 42 drb karzati-jegy árából á 20 kr, 8 frt 40 kr. Az előadás után váltott 2 drb jegy á 40 kr, 80 kr. Felülfizetésekből 10 frt 10 kr. Összesen 93 frt 80 krajczár.

Kiadás: A terem világitásért 5 frt. A

---

hogy mondjak egy főnevet, egy melléknevet s egy kötőszavat. Főnév: enni, melléknév: tanulni, kötőszó: hozentráger, — felelém abban a hiszemben, hogy ez egyszer fején találtam a szeget. Máig se tudom, miként érdemeltem szekundát ezért az igazmondásért. A második évben egy tárgyból sem buktam meg, a mit én annak a kilátásnak tudtam be, hogy a harmadik esztendőben okvetlenül két tárgyból bukom meg. Pedig nem buktam meg egyből sem. Kitünő sugóm volt a vizsgán, a nyelvtanár pedig kicsit nagyot hallott. Mihelyt az oklevelet megkaptam, Piripóty megválasztott kántor-tanitónak. Első dolgom volt megházasodni. Elvettem a komámasszonyék Juliskáját, a kinek volt egy kis gazdasága, no meg, a mint már tudni tetszik, két szép ikergyermeke. A két fiucska később elhalt, de azóta minden évben egy lánykát hozott a gólya.

Már a hatodiknál tartunk. Isten tudja még, hogy mikép végződött volna a dolog, ha nevemet hamarjában Balogra nem változtatom. Ezóta nincs olyan nagy pech-em, de a balsors most is felkeres néha-néha, lévén mi ketten atyafiságban egymással. . .

Don Diego.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

próbák alkalmával világitásért 3 frt 60 kr. A zenészeknek 25 frt. A zenészeknek fuvardij fejében 2 frt 40 kr. A zenészeknek vacsora 3 frt. A szinlapokért 4 frt. A todrásznak 2 frt. Az engedélyért bélyeg 50 kr. Vegyes kiadások 7 frt 58 kr. Összesen 53 frt 08 kr.

A bevételből a kiadásokat lev onva, marad tiszta jövedelem 40 frt 72 kr.

Emlitett alkalommal felülfizettek a következők: Ngs. Henter Gábor főszolgabiró ur 1 frt. Tkts. Jilk Ernő ur 1 frt. Egy román ur 1 frt. Tkts. Bede Dániel ur 1 frt. Tkts. Kupcsai János ur 1 frt. Tkts. Karácsoni Sándor erdőtiszt ur 60 kr. Tkts. Grosz Frigyesné urnő 90 kr. N. N. 60 kr. Veres István kovács 20 kr. Mihály Péter 10 kr. Gáspár Károlyné 20 kr. Tóth Lajos 20 kr. N. N. 20 kr. Hazai Lajos 40 kr. Irk Albert kereskedő ur 60 kr. Tisztelendő Pál Kálmán r. k. lelkész ur 70 kr. Steisz Ottó 10 kr. Kónya István 40 kr.

A fennirtak fogadják a nyilvánosság terén is felülfizetéseik, va.amint pártfogásukért hálás köszönetünket.

Türkös, 1891. decz. 10.

Nyics György,
pénztárnok.

Irodalom.

Keveset igér, sokat ad! Annak a régi jó közmondásnak „sokat igér keveset ad" ellenkezője jutott önkénytelen eszünkbe. Rendesen mikor előfizetési felhivásokat tesz valaki közzé, akkor eget-földet igér s azután az — minek látszatja nagy, a valóságban semmivé törpül. És ime azzal a ritka esettel állunk szemben, hogy olyan adott, a ki mit sem igért. A „Képes Családi Lapok" szerkesztősége ugyanis karácsonyi ajándékul minden előfizetőjét egy három kötetes diszesen kiállitott regénynyel lepte meg, azt dijtalanul és bérmentve küldvén meg minden előfizetőjének, a nélkül, hogy bármit is előre igért volna. A regény V. Gaál Karolin ismert irónőnknek egyik legkitünőbb müve: „A mai férfiak" czimmel s a regény átolvasása után csak ujabb dicsérettel illethetjük azon érdekfeszitő és elegáns irályu müvet. A mint halljuk, az 1892. évben a „Képes Családi Lapok" szerkesztősége minden előfizetőjét egy diszes emlékkönyvvel szándékozik meglepni. A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, s ha tekintetbe vesszük, hogy a most jutalmul adott regény 3 frt értékü, továbbá évente a lap mellett 4 egyenkint 1 frt értékü regény adatik mellékletül s igy a regények értéke már magába véve 7 frt s e mellett maga a hetenkint megjelenő lap ingyenes divatmellékletével oly kitünően van szerkesztve, hogy magában is megéri a 6 frtot, akkor csak ujabban s melegen ajánlhatjuk a most jövő előfizetési idény alkalmából a „Képes Családi Lapok"-at. Meg vagyunk győződve, hogy e diszesen illusztrált s legelsőbb rangu iróink által támogatott heti lap, minden müvelt magyar családnak állandó házi barátjává lesz. A kiadóhivatal Budapesten van, Nagykorona utcza 20. szám alatt.

KÜLÖNFÉLÉK.

T. előfizetőinknek boldog ujévet kivánunk!

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

— **Tisztviselők gyülekezete.** Állami tisztviselőink, kik brassói állandó lakosok és a legutóbbi időben benyujtott fizetés-emelési törvényjavaslat által érdekeikben hátrányba helyezetteknek tekintik magokat, 1892-ik évi január hó 1-én, ujév napján délutáni fél 3 órakor a brassói állami főreáliskola tornászó termében emlitett törvényjavaslat fölötti eszmecsere végett összegyülnek. A tárgy fontossága megkivánja, hogy az érdekeltek egytől-egyig megjelenjenek. Mint halljuk, külön meghivók nem küldetnek szét és lapunk eme közleménye által tétetnek az illetők figyelmessé a gyülésre.

— A róm. kath. jótékony egylet, mint az már emlitve volt, f. hó 24-én d. u. 4 órakor a „Central No. 1" nagytermében tartá karácsonyfa-ünnepélyét szegény gyermekek részére. Az ünnepélyen résztvettek nemcsak az egyesület tagjai, hanem számosan mint vendégek is. Az ünnepi hangulatot derék városi zenekarunk egy e czélból összeállitott kis négyesének szabatos játéka emelé. A terem felső részében diszlett az öt méter magas, gazdagon megrakott s fényesen kivilágitott karácsonyfa. Midőn a szegény gyermekeket 4 fehérbe öltözött fiatal leány a terembe bevezette, az ünnepélyt Kopanitsch Ödön ur, az egylet n. érd. elnöke német, dr. Otrobán Nándor ur választmányi tag pedig magyar nyelven tartott beszéddel nyitották meg. Erre a különféle adományok és ajándékok lettek kiosztva, még pedig az ezen czélból felkért női választmány s az egylet egyéb tagjai által. 56 leány- és 60 fiu-növendék nyert karácsonyi ajándékot, a mely fehérnemü, ruházat, csizma, sütemény, dió, alma és játékszerekből állt. Ezen alkalommal következő adományok érkeztek be az egylet vezetőségéhez: M. & László uraktól különféle ruhakelmék; Simay testvérek uraktól ruhakelmék s különféle apróságok; Lőw M. urtól egy kis köpeny és fejruhák; Brosszekné urnőtől posztó egy felöltőre; Nowotny K. urtól egy rend fiuöltözet; Haluskai András urtól 5 drb sipka; Kamaryt Lujza urnőtől egy leány-köpenyeg; Dankmaringer Eliza urnőtől 6 pár harisnya; Malcher és Werzár uraktól különféle játékszerek.

— Fillérestély. A brassói protestáns magyar nőegylet 1892. évi január 5-én tartja ismét fillérestélyét, mely nemcsak azon körülmény által lesz nevezetes, hogy a nőegylet buzgó és fáradhatatlan elnöke Bauer Jánosné ő nagysága és Becző Imréné urnő lesznek a háziasszonyok, hanem az okból is hogy sikerült az itt időző szintársulat kitünő müvésznőjét, Szilágyi Szeréna kisasszonyt egy szavallatra megnyerni. Az estély egész müsorát jövő számunkban közöljük.

— Mülovarda. A hires lovar Cooke Hubert, ki Renz lovardájának legjelesebb lovaglója volt és ki országszerte a Jockey-k királyának tartatik, utban van már Brassó felé nagy társulatával. Az első nagy megnyitó előadás pénteken, január 1-ején lesz. A czirkusz a szokott helyen épült fel, légszeszszel világittatik és fütve lesz. Mint számos oldalról és főleg olyanoktól halljuk, kik a társulatot éppen utóbbi időben Magyarország nagyobb városaiban látták, ilyen czirkusz soha sem volt Brassóban. Müvészei első ranguak, és lovai számosak és gyönyörüek.

— A brassói kereskedő ifjak köre által 1892. évi január 9-én rendezendő tánczkoszorujára nagy az érdeklődés nemcsak a városban, de a vidéken is. Mint halljuk, ugy a mi vármegyénkből, mint a szomszédmegyéből is a legelőkelőbb családok részt vesznek a tánczkoszorun, mert élénken emlékszik még mindenki az elmult években kereskedő ifjaink által rendezett hasonló estélyekre, melyeken nem a fényes toilette, hanem az „egyszerü öltözék" volt a jelszó.

— Szintársulatunk érdekében még egyszer felhivjuk a n. é. közönséget a társulatot, mely a mai előadáson kivül még csak 3 kitünő darabot akar előadni, tömegesen pártolni. Adósság nélkül jöttek hozzánk, hadd távozzanak a nélkül. Deréki igazgató ur meg akarta itt menteni a szinészet becsületét és most a szinész-becsület forog veszélyben — ha adósság nélkül el nem távozhat. Szives figyelmébe ajánljuk a n. érd. közönségnek utolsó számunkban a szintársulat helyzetéről irt és hiven ecsetelt sorainkat. A társulat jobb sorsra érdemes.

— Krüger Károly városi zenész öcscse Gusztáv tegnapelőtt nagy részvéttel temettetett el. Szinészeink operette énekesei az elhunyt bátyja iránt érzett rokonszenvből egy megható gyászdalt énekeltek a sir mellett.

— Záróvizsga a helybeli kir. börtönben. E hó 30-án d. u. 2—5 óráig tartattak meg a helybeli kir. börtönben ez évi nyilvános zárvizsgálatok ngos. Mayer József kir. tanácsos, ngos. Koós Ferencz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Bedő Sándor, dr. Hegyesi Viktor, Arzt Mihály vizsgálóbiró, tiszt. Baiulescu gör. kel. lelkész urak jelenlétében. Tanuló volt a f. évben magyar 88, vizsgára maradott 26. Román volt 111, vizsgára állott 49. Német volt 27, vizsgára állott 5. Kik kérdeztettek az olvasásból és számtanból. Mind a három tanitó kitett magáért. Egyik vizsga a másik után kitünően sikerült. Kiemeljük a méter mértékek ismertetését is, melyben mind a három osztály teljesen sikerült vizsgát adott. Üdvözöljük a derék tanitókat.

— Zeneestély. A cs. és kir. gyalogezred zenekara holnap pénteken, január hó 1-én az ujévi ünnep alkalmából a Redoute termében zeneestélyt tart. Kezdete este 8 órakor. Belépti dij 30 kr.

— Rendőri hir. (Sorompók a helyi érdekü vasutnál.) A városkapitányság a személy- és vagyonbiztonság érdekében a Brassó-zernesti helyi érdekü vasut fővállalatához azon megkeresést intézte, hogy a következő pontokon, és pedig hol a Brassó-Zernesti vasut vágánya a jegenyefa-sor előtt a földvári, hol a keresztényfalvi és hol az uzoni utat átmetszi, védő sorompók állittassanak fel; intézkedés, mely az ezen utakon lévő élénk forgalomnál könnyen történhető szerencsétlenségek megakadályozása érdekében szükségesnek mutatkozik.

— Hajóösszeütközés a Dunán. Galaczról irja levelezőnk e hó 22-ikéről: Szombaton este fél hat órakor a Duna-gőzhajózási társulat Árpád nevü személyszállitó hajója, mely Ismail-Tulcsa-Galacz között szokott közlekedni, a Dunán nem messze Galacztól összeütközött egy remarqueurrel. Az Árpád az nap reggel indult el Tulcsáról utasokkal és árukkal. Nagy hóvihar tombolt s a Duna is erősen hullámzott. Az utasok mindnyájan a szalonban voltak s részint egymással diskuráltak, részint kártyajátékkal töltötték az időt. Egyszerre földrengéshez hasonló erős lökést éreztek a hajón. Irtóztató pánik támadt az utasok közt és leirhatlan az a jelenet, mely a szalonban e pillanatban lejátszódott. Asztalok, székek, podgyászok és utasok, férfiak, nők és gyermekek egymás tetejébe borultak. A lámpák feldöltek és kialudtak, az égő kályhák is felfordultak, az ablakok üvegtáblái csörömpölve hullottak a szalon padozatára. Rémes jajkiáltások tölték be a levegőt, s mindenki a szük nyilásu ajtó felé fordult. „Segitség, segitség! Mentsétek meg életemet!" Ilyen kiáltások hallatszottak mindenfelé. Egy Goldstein nevü, gazdag tulcsai fakereskedő és egy görög ember meg egy nő kétségbeesésükben a remarqueurhez kötött bárkába akartak ugrani, de a Dunába estek s nyomtalanul tüntek el a hullámok között. Azt beszélik, hogy a szerencsétlen Goldsteinnél, ki üzleti ügyekben akart Galaczra menni, 80 ezer frank volt. Az Árpád szerencsére a viz szine feletti részén kapott léket, különben menten elsülyedt volna-é, a remarqueur legénysége ugyan segitségére akart menni, de minden ebbeli törekvés a nagy vihar miatt hasztalannak bizonyult. Nagy szerencse a szerencsétlenségben, hogy a feldölt lámpák és kályhák következtében tüz nem ütött ki a hajón, mert különben a katasztrófának sok áldozata lett volna. Az Árpádnak nagy vesződség után sikerült magát a parthoz vonszolnia és ott kikötni, az utasok pedig, köztük nők és gyermekek, térdig érő hóban, sötétben és tomboló viharban, hótorlaszokkal elzárt uttalan utakon, fáradságtól és halálos ijedségtől elcsigázva, gyalog voltak kényszerülve megtenni a hátralevő, mintegy husz kilóméternyi utat, s késő este értek be Galaczra. Sokan podgyászukat is a hajón feledték, mások kalapjukat hagyták ott, a mint meglátták a szárazföldet, eszeveszetten ugrottak le a hajóról.

— Megfeneklett gőzhajó. Galaczról irják lapunknak: A Lloyd gőzös, mely Konstantinápolyból hétfőn Galaczra, indult, Reni mellett a Dunán zátonyra jutott. Galaczról egy remarqueurt küldtek segitségére, mely az utasokat és az áruk egy részét felvette, de a hajót helyéből kimozditani nem lehetett. Több, mint valószinü, hogy ott is marad befagyva egész tavaszig.

— Mikor a Duna hirtelen befagy. Galaczról irják lapunknak: Az ide szokatlan enyhe időjárás következtében egész e hó közepéig igen élénk forgalom uralkodott az itteni kikötőben. Számos gőzhajó rakodott gabonával és fával, a Lloyd, a Courtgi és Fraissinet társaság gőzösei alig birták berakni a sok áruczikket, a mit a kereskedők, a jó időjárást felhasználva, Konstantinápolyba s más keleti kikötőkbe küldeni akartak. A kikötőben és a dockokban olyan sürgés-forgás volt észlelhető, akár nyár derekán. Még e hó 17-én olyan meleg és derült idő volt, hogy az emberek nyári ruhában, felöltő nélkül sétáltak a rakodó partokon, gyönyörködve a Duna szőke hullámain elsuhanó hajók nyüsgő sokaságán. Megjegyzendő, hogy október végén olyan havazás és hóvihar volt Galacz vidékén, hogy a hajóskapitányok csaknem kétségbeestek, attól tartva, hogy a tél beköszöntött s menekülniök kell a Dunáról. Azonban az idő szépre fordult s a mig tavaly a Duna deczember elején már be volt fagyva, az idén még deczember közepén számtalan gőzhajó jött fel Galaczig és Brailáig. Legjobban bizott, ugy látszik, Istenben és a jó időben a bécsi Popper czég, mely mint már emlitettük, 11 nagyobb tengeri gőzöst rakatott Francziaországba házak számára. Maga a gavallérságáról hires báró Popper Berthold, a bécsi Popper Lipót czég feje, már hónapok óta Galaczon tartózkodik; éjjel-nappal, korán-későn ott lehetett látni hajói között kommandirozni, akár egy admirál. Nincs is mit csodálkozni a nemes báró rendkivüli szorgalmán, az üzlet az idén kitünő eredménynyel és nagy nyereménynyel kecsegtetett. De mikor valaki deczember végén 11 gőzöst rakat, az kártyán játszik, még pedig százezrekkel. S a báró elvesztette a játszmát, mert a héten váratlanul oly hidegre változott az idő, hogy a Duna vize fagyásnak indult. Ehhez még egy heves éjszaki szél is járult, ugy, hogy a nagy hófuvás miatt dolgozni sem lehetett a hajókon. A báró kétségbeesésében a galaczi helyőrség tábornokához folyamodott, tőle kérve segitséget. A tábornok a kormány beleegyezésével 200 katonát bocsátott a czég rendelkezésére, minden katona egyenkint 6 frank napibért kapott. Érdekes volt nézni, mint czipelték a román hadsereg közvitézei a deszkákat a hajókra. E lélekemelő jelenetnek azonban nem sokáig lehettünk tanui, mert harmadnapra rá a Duna vizén jégtáblák kezdtek uszni s a hajók mindannyian elszöktek, ki üresen, ki félig rakva. Mondanom sem kell, hogy a Popper czég tetemes kárt szenved ez által, mert a hajóknak szerződésszerüleg teljes rakományt van kötelezve adni. A differencziák, melyeket a rosz időjós bárónak fizetnie kell, meghaladja a százezer frankot. Megjegyzi levelezőnk, hogy ott napok óta erősen havaz és a vonalokon a közlekedés meg van akadva. A vonatok nem mehetnek s napok óta posta sem jött Magyarországból.

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztőség!

Irén leányomnak tegnapi hangversenyén, főleg a müsor első száma: „Beethoven D dur hegedü számára" az által jelentékenyen szenvedett, hogy, habár én egy *jó és tisztán hangolt* zongorát kérettem, egy oly hangszer alkalmaztatott, *mely nem normálisan, hanem egy fél hanggal magasabban volt hangolva*. Ennek pedig az volt a következménye, hogy leányom kénytelen volt a hegedüt jóval magasabbra hangolni, mely tulmagas hangolás folytán a hurok minden igyekezet daczára nem voltak megtarthatók, hanem folytonosan engedtek, mint ezt minden zeneszerző el fogja képzelni.

Ezen kellemetlen helyzet szükségessé tette a tulmagasra hangolt zongorát a müsor harmadik száma előtt egy más, félig-meddig jobbal, a normális hangoláshoz közelebb álló, véletlenül a mellékszobában állott más zongorával fölcserélni.

Kérem fenti soraimat a tegnapi hangversenyen szükségképen előfordult zavar felvilágositása és igazolása szempontjából közzétenni.

Brassó, 1891. deczember 30.

Brennerberg Ferencz.

Budapesti értéktőzsde

1891. decz. 30-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4%-os . . .	106·70
„ papirjáradék 5%-os	101·40
„ vasuti kölcsön	—·—
„ kel. vasut áll. kötv. I. kib. . .	—·—
„ „ „ „ „ II, . .	—·—
„ „ „ „ „ III.	113·50
földteherm. kötvény	—·—
„ „ „ záradékkal .	— —
Temes-bánáti földteherm. kötvény . .	—·—
Temes-bánáti földteherm. kötv. zárad.	—·—
Erdélyi földteherm. kötvény . . .	—·—
Horvát-szlavon földteherm. kötv . .	104 —
Magyar szőlődézsma välts. kötvény	—·—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön .	134·50
Tisza szab. és szegedi sorsjegy . .	130·50
Osztrák járadék papirban	92·½
„ „ ezüstben	92·10
„ „ aranyban	109.—
1860. osztrák. államsorsjegyek . . .	137·½
Osztr. magyar bank részvény	1013 —
Magyar hitelbank részvény	331·—
Osztr. hitelintézeti részvény	285·10
Ezüst	—·—
Cs. és kir. arany	5·63
20 frankos arany (Napoleond'or) .	9·35
Német birodalmi márka	57·95
London	117·80

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

15884/891. sz.

Hirdetmény.

Brassóvármegye törvényhatósága szolgaszemélyzete részére 1892. évben szükségeltető **11** pár csizma és **11** pár czipő szállitásának biztositása czéljából folyó hó 21-én megtartott versenytárgyalás czélhoz nem vezetvén, **1892.** évi **január hó 5-én** délelőtt **10** órakor ujabbi zárt levelü ajánlati versenytárgyalás fog tartatni; melyre ajánlkozni óhajtók azon értesitéssel hivatnak meg, hogy irásbeli és *20 frt bánatpénzzel* terhelt ajánlatukat fenti nap és óráig a vármegye számvevőségéhez annál is inkább adják be, mivel netalán később beérkezett ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

Brassó, **1891**. évi decz. hó 29-én.

Roll Gyula,
kir. tan. alispán.

(266) 1—1

Sz. 166J7/1891.

Hirdetmény

az ebadó beszedése iránt az 1892. évre.

Miután a kir. tanácsos alispán nagyságos Roll Gyula urnak 1891. évi junius hó 3-án 6298/891 sz. a. Brassóban kelt rendelete folytán és az **1891.** évi junius hó 24-én 8167. sz. a. innen kibocsátott hirdetmény értelmében az uj adótételek beszedésére vonatkozó uj ebtartási szabályrendelet határozmányai az *1892. évi január hó 1-ével* hatályba lépnek, ennél fogva ezennel köztudomásra hozatik, miszerint a jelenleg használatban lévő kutyajegyek érvényessége a folyó évi deczember hó 31-ével megszünik és az 1892. évi január hó 2-tól kezdve az ebbirtokosok által Brassó város területén az uj, az **1892.** évre érvényes kutyajegyek a városi adóhivatali pénztárnál **vált**andók.

A minden 3 hónapon felüli kutyáért a kutyajegy váltásakor az egész évre fizetendő évi ebadó teszen:

a) minden, csupán kedvtelésből tartott ugynevezett fényüzési kutyáért, — ilyeneknek az agarak és szelindekek is tekintetnek — 8 forint;

b) minden vadászkutyáért, és pedig vizsla, kopó és borzért 1 forint, azon esetben, ha az ebbirtokos egyidejüleg vadászkártyával bir, ellenkező esetben pedig a vadászkutyák is a 8 frtnyi adótétel alá esnek;

c) minden a ház őrzésére szolgáló házi- vagy juhász kutyáért **1** forint. — A város zárt területén (beltelek) minden házi vagy juhászkutyért a város zárt területén kivül (kültelek) egyáltalán két házi, vagy két a nyájnál tartott kutyáért, végül három kutyáért, melyek havasi vagy erdei legelőkön tartatnak, és pedig egy-egy forint ebadó fejében fizetendő, ilyen kutyáknak azonban csak azok tekintetnek, melyek kizárólag a ház vagy a nyáj őrzésére szolgálnak, és nem a fényüzési vagy vadászkutyák fajtájához tartoznak.

Minden házi vagy juhász kutya, mely ezen előirt számon felül tartatik, a fényüzési kutyákra nézve megállapitott 8 frtnyi adótétel alá esik.

Az átutazó idegenek kutyáikért csak azon esetben adóztatnak meg, ha kutyáikat a város területén *8 napnál tovább* tartják.

Az érvényes jegyekkel el nem látott kutyák január hó **11**-től kezdve a városi gyepmester által elfogatnak.

Végül tudtul adatik, hogy az ebtartási szabályrendelet példányonként **10** krért a városi adóhivatali pénztárnál kapható.

Brassó, 1891. évi deczember hó **24**-én

(265) 2—3 *A városi tanács.*

Szabad kézből eladó

egy Estey Pedal orgona.

Egy amerikai pedal harmónium, Bratleborói, észak-amerikai Estey és társa világ hirü czég gyárából, massiv diófából, 5 octav elefántcsont manuale, 30 billentyüvel, a pedálon 16 változatokkal, a szokásos szélnyomókon kivül még egy szélemeltyüvel bir, szép nemes orgonahanggal, legtisztább hangolással, eddig alig használva és teljesen hibátlan állapotban, külcsinre nézve stylszerü és elegáns.

Ezen hangszer beszerzési ára 1600 márka volt, mi okmányilag kimutatható. Eladási ára most csupán 600 frt.

Nagyon alkalmas egy zenekar, kis templom, zeneterem vagy egy mübarát számára.

Megtekinthető naponta JASCHIK GYULA karmester lakásában a déli órákban, árvaházutcza 6. szám, I. emelet.

264 (2—2)

Ezennel van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudmására hozni, miszerint

Haltenberger Béla

kassai ruhafestő és vegyészeti tisztitógyárának (alapittatott **1810.** évben) képviselőségét, Brassó és környéke részére átvettem. Deczember 1-je óta festés vagy tisztitás czéljából kelméket veszek és adok át. Az árakat, a festendő szövet állapota szerint, a gyár maga határozza meg, és kötelezi magát, hogy intézetét a legszélesebb körökben is megkedveltesse, a festendő áruk bérmentesitett visszaküldésére, ugy, hogy a közönség csupán a festés költségeit viseli, és minden más kiadástól megkiméltetik. Egyszersmind felhivom a nagyérdemü közönség figyelmét viselt ruhák átfestésére minden világos és sötét szinre, tetszés szerinti minták után, valamint a kor kivánalmainak megfelelő vegyi tisztitásra.

Uri ruhák fejtetlenül tisztittaknak és festetnek, ellenben női ruhák fejtetlen állapotban csak vegyileg tisztithatók.

A gyár strucztollak tisztitására is be van rendezve és minden e szakmába vágó tárgy fogadtatik el helyreállitás czéljára. Lelkiismeretes kivitel és olcsó árak.

Minták megtekintés végett, készséggel adatnak, és felvilágositás mindenkor nyujtatik. Számos rendelvényt kérve, maradtam teljes tisztelettel

Schmid J.
rövid és szövöttáruk raktára
„az arany horgonyhoz.

(246) 3—3 BRASSO (Flachszeile) 21.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint 1892. év január 1-től egy második

TÁNCZTANFOLYAMOT

nyitok, s beiratkozást még hétfőig elfogadok.

Tandij mint rendesen.

Beiratkozhatni naponta a tánczi-skola helyiségeiben Vár-utcza 46. sz. alatt.

Kiváló tisztelettel

Fiedler Ferencz,
táncztanitó.

(245) 3—3

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen regi jónak bizonyult dörzsölést csuz, köszvény, tagszaggatás stb. ellenlegjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszertárban kapható. (197) 4—17

Csak horgonynyal valódi!

Vendéglő megnyitás!

Alálirott van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy a **Fekete-utczában 7.** sz. alatt egy

vendéglőt nyitottam.

Jó ételek, italok, valamint házon kivüli koszt, kőbányai sör és erdélyi borok kiszolgáltatása iránt jutányos áron gondoskodva van.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kéri

Porzsolt Lajos
vendéglős.

Nincs többé köhögés!

A Tietze Oszkár-féle

hagyma-bonbons

régi bevált háziszer, meglepő gyorsan hat köhögés, rekedtség, elnyálkásodásnál. Ezen bonbonoknak egyedül sajátszerü alkatrészei teszik bizonyossá a sikert, ezért ügyeljünk a **Tietze Oscar** névre és a **„hagyma-védjegyre“**, mert értéktelen és ártalmas utánzatok is léteznek.

Zacskókban ára 20 és 40 krért. **Fő raktár: Krizsan F. gyógyszerésznél Kremsier.**

Raktárak helyben a következő gyógyszertárakban: Kellemen F., Hornung Gyula, Roth V., Klein V., Jekelius N., Kugler Ede, Obert H., Schuster Károly, valamint Zinz Henrik kereskedő üzletében.

Továbbá Erdélyben a legtöbb gyógyszertárakban, droguista üzletekben stb.

(169) 10—20

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zongorákról külön képes árjegyzék.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Mechanikai hangszerekről külön árjegyzék.

(191) 7—20

„Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank Részvénytársaság.“

IRODA HELYISÉG:
Kolozsvárt, Bel-szén-utcza 3. sz.

IRODAI ÓRÁK:
Naponkint délelőtt 9—½1 óráig.

A 400,000 forint alaptőkével alakult

„Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank Részvénytársaság“

üzleti müködését most megnevezett törvényesen bejegyzett czége alatt

folyó évi október hó elsejével

megkezdvén, alapszabályszerü müködését következő üzletágakra terjeszti ki:

Üzletkör:

1. Jelzálogi fedezet mellet földbirtokra, vagy házakra kölcsönöket engedélyez hosszabb vagy rövidebb idejü visszafizetésre.
2. Már fennálló jelzálogi követeléseket, magához vált.
3. Kölcsönt ad törvényhatóságoknak, városoknak, községeknek és más jogi személyeknek, a mennyiben azok kölcsönök felvételére a törvény vagy szabályszerüen megszerzett engedély által jogositva vannak, nemcsak jelzálogi biztositék mellett, de a nélkül is, ha a kamatok és a tőkevisszafizetés a községi vagy törvényhatósági pótadók és egyéb jövedelmek és fedezetek által biztosittatnak.

Az 1—3. pont alatt emlitett kölcsönöket készpénzben utalványozza, vagy azok összege erejéig záloglevelek, illetve kamatozó kötvényeket bocsát ki.

4. Földbirtokra jelzálogi biztositék mellett, vagy egyéb fedezet alapján nyilt hitelt engedélyez.
5. Saját zálogleveleit és kamatozó kötvényeit leszamitolja és azokra előleget ad.
6. Tőzsdén hivatalosan jegyzett zálogleveleket, állompapirokat és az állami biztositást élvező vállalatok elsőbbségi kötvényeit vásárolja és azokra kölcsönt ad; ilynemü kisorsolt, illetve lejárt értékpapirokat és azok zelvényeit leszámitolja.
7. Váltókat leszámitol. 8. Pénzbetéteket gyümölcsöztetés végett elfogad. 9. Folyó számlára készpénz betéteket elfogad. 10. Letéteket átvesz bizonyos illeték, vagy a nélkül.

Kolozsvárt, 1891. szeptember hó 28-án.

Az erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank részvénytársaság igazgatósága.

Az intézeti igazgatóság tagjai:

1. Gróf BETHLEN GÁBOR, elnök. 2. Báró BÁNFFY DEZSŐ, alelnök. 3. PÉTERFFY ZSIGMOND, alelnök. 4. Gróf WASS BÉLA, nagybirtokos. 5. HORVÁTH GYULA, hirlapszerkesztő. 6. Dr. KISS MÓR, egyetemi tanár. 7. DEÁKY ALBERT, ügyvéd 8. MERZA LAJOS, mérnök. 9. DALMAI GÉZA, bankigazgató. 10. Dr. WEISS MIKSA, ügyvéd.

Az intzeti felügyelő bizottság tagjai:

1. Gróf KORNISS VIKTOR, elnök. 2. SZÁSZ DOMOKOS, ev. ref. püspök. 3. Gróf BETHLEN BÁLINT, nagybirtokos. 4. SOMBORY LAJOS, országgyülési képviselő. 5. POLITZER ZSIGMOND, budapesti bankár. (126) 18—20

Brassó, nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMÜVELŐDÉS irodalmi és münyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.